

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za $\frac{1}{2}$ leta 90 Din, za $\frac{1}{4}$ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETNO XIII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, dne 4. januarja 1930.

Telefon št. 2552.

STEV. 2.

Poročilo o delovanju vlade v letu 1929

Ob koncu leta je kraljevska vlada podala javnosti pregledno poročilo o plodonošnem svojem delovanju za čas od 6. januarja do konca leta 1929. Vsak resor je izdelal obširno poročilo, ki nudi lepo pregledno sliko o intenzivnem delu, ki se je začelo pod krepkim novim režimom.

Zakonodajno delo

ministrstva inostranih del je bilo v tem letu zelo intenzivno. Od 6. januarja 1929 se je uveljavilo to je ratificiralo in uzakonilo šestdeset mednarodnih pogodb, konvenij, protokolov in sporazumov. — Poleg teh že vzakojenih in ratificiranih konvenij imamo še 14 konvenij, ki so pripravljene za ratifikacijo. Potem takem bo celotno število v tem letu uveljavljenih mednarodnih sporazumov narastlo na 74.

Trgovinskih in gospodarskih pogodb se je sklenilo celo vrsto. Med drugimi se je sklenilo trgovinsko pogodbo s Francijo, Madžarsko, Albanijsko, Finsko, Ledsko in Egiptom, nadalje naknadni sporazum z Nemčijo in trgovinsko pogodbo s Španijo. Poizkusni za ureditev trgovinskih odnosa jev s Španijo so se izvršili tekom zadnjih let ponovno kraljevsko, vendar se je komaj letos posrečilo zaključiti trgovinsko pogodbo in s tem dati nov potek izvozu našega lesa in ostalih predmetov na novo veliko konzumentsko tržišče.

Sklenila se je tudi cela vrsta gospodarskih mednarodnih konvenij pod okriljem Društva narodov, zlasti: 1. Konvencija za oprostitev carinskih formalnosti. 2. Konvencija o ukinitvi omejitve uvoza in izvoza. 3. Sporazum o izvozu kož. 4. Sporazum o izvozu kosti. 5. Konvencija o opijumu. 6. Konvencija o avtomobilnem prometu. 7. Konvencija o prometu po javnih cestah in druge.

Tudi v

ministrstvu finanč

se je dokončalo mnogo važnih poslov. Proračunska monetarna politika se je uspešno vodila v celiem letu. Proračun, ki je sedaj v veljavi in ki je bil izdelan kot predlog pred 6. januarjem, se je popravil in dopolnil ter je služil kot dovolj zanesljiva baza za financiranje.

Državna izplačila v preteklem letu so se izvršila brez težkoč in zamud. V teku leta se je izvršila nova upravna organizacija v državi. S tem so se ustvarili tudi stvari predpogoj za sestavo novega proračunskega predloga na bazi racionalnejše in bolj štedljive porazdelitve kreditov.

Zakonita stabilizacija dinarja na sedanjem nivoju je eden izmed najvažnejših predstojecih poslov. Zakonski predlog o tem je že izdelan v sporazumu z Narodno banko. Z zakonito stabilizacijo dinarja se ne bo praktično v sorazmerju napram sedanemu stanju v gospodarskem in finančnem oziru ničesar izprenimo.

Interes inozemskega kapitala za našo državo je bil v preteklem letu zelo živahan in z dneva v dan — reči smemo — je živahnejši.

Cim se uredi vprašanje davčnih dolgov, se bo ustvarila možnost plačanja davkov potom poštno hranilnice.

Pripravljen je še material za reformo zakona o taksah. Na tem važnem vprašanju se je delalo intenzivno tekom celega leta.

Pripravlja se revizija predloga za-

kona o splošni carinski tarifi. Zbran in proučen je obširen material, tako da se bo mogel zakon o splošni carinski tarifi izdati, čim bodo druga ministrstva, zlasti ministerstvo trgovine in industrije, končala svoje naloge.

Nas zlasti zanima poročilo o poslovanju

ministrstva trgovine in industrije.

V svrhu pospeševanja našega gospodarstva, posebno trgovine, industrije in obrta, so se izdali kol po 6. januarju 1929 najnujnejši in najpotrebejši zakoni in sicer: 1. Zakon o kontroli poljedelskih proizvodov, določenih za izvoz. 2. Zakon o razprodajah, s katerim se je omejilo brezvesno špekulacijo in zlorabe. S tem zakonom se je izjednačilo zakonodavstvo glede tega predmeta v celi državi. 3. Zakon o odlogu izvolebit za trgovske, industrijske in obrtne zbornice. To je prvi zakon, ki je veljaven za vse zbornice v kraljevini. 4. Zakon o zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. 5. Zakon o kontroli narkotičnih drog in strupov. 6. Pravilnik o trgovini s slivami in pekmezem. 7. Pravilnik o kontroli izvoza svežega sadja.

Ministrstvo je sodelovalo tudi pri sklepanju trgovinskih pogodb s Francijo in Španijo, in je sklenilo mednarodno konvencijo o razstavah, ki določa red in sistem pri organizaciji mednarodnih razstav. Ministrstvo je sodelovalo tudi na mednarodni razstavi v Barceloni, ki je imela v glavnem propagandne namene. Razstava je dosegla lepe uspehe za naš izvoz.

Ministrstvo pripravlja načrt naslednjih zakonov: 1. Zakona o obrti. 2. Zakona o javnih skladisih. 3. Zakona o zborničnih dokladah. 4. Zakona o reorganizaciji ladjevdelniške industrije na naši morski obali. 5. Zakona o oddajanju premij ladjevdelcem. 6. Zakona o eksplataciji gornje-jadranskega pristaniškega kompleksa. 7. Zakona o subvencioniranju domače velike obalne plovbe in rednih čezoceanskih prog. 8. Zakona o ureditvi svobodne cone v Solunu. 9. Zakona o pospeševanju industrije za državno obrambo. 10. Zakona o svetu državne obrambe. 11. Zakona o carinski tarifi. 12. Zakona o borzah. 13. Načrt zakona o pobiranju nedovoljene konkurenčne je postal na izjavo vrhovnemu zakonodajnjemu svetu.

Poleg teh projektov bo ministrstvo izdal še naslednje zakone: 1. Zakon o pospeševanju domače podjetnosti. 2. Zakon o zavarovanju obrtnikov. 3. Zakon o Obrtnih sodiščih.

Na polju strokovne izobrazbe je ministrstvo napravilo mnogo in je do sile otvorilo več trgovskih akademij. V teku so priprave, da se otvoriti čimprej več strokovnih obrtnih šol, kar so strokovna obrtna šola za puškarstvo v Užičah in strokovna obrtna šola za razne obrti v Skoplju.

Pripravljen je material in izdelan tekst zakona o osvoboditvi plačanja carine za hotelske opreme. Nadalje zakona o pospeševanju hotelirstva in zakon o kopališčih, letoviščih in turističnih krajih.

Hranilne vloge pri državni Hipotekarni banki stalno rastejo. V teku leta so se v razmahu 11 mesecev pomnožile za nad 75 milijonov. Banka je sklenila znižati obrestno mero za kratkoročne kredite od 9% na 8%.

Obširno poročilo o zlasti intenzivnem delu je podalo ministrstvo socialne politike.

Ministrstvo za gradbe

je izdelalo v preteklem letu dva zakona: o državnih in samoupravnih cestah ter pet uredib k obema zakonoma. Predložilo pa je tudi še pet zakonskih načrtov in sicer o: razlastitvi, pošti, izkorisčanju vodnih sil, elektrifikaciji države in gradbeni zakon.

Za popravo cest je izdal 100 milijonov dinarjev. Zgradilo je več mostov, mnogi se grade, a mnogi se projicirajo. — Trasiranje Jadranske železnice Beograd—Kotor se je nadaljevalo. Ze izdelan je del Jadranske proge: Kragujevac—Kraljevo (56 km). V Kraljevu se gradi velika železniška delavnica za popravilo vagonov in lokomotiv.

Poročilo nadalje navaja vsa dela, ki so se izvršila na državnem računu za regulacijo rek, ureditev obali in vzdrževanje kanala in plovnosti rek. — Tekom leta je bilo 11 kontraktualnih pot spremenjenih v državne, a 207 državnih v kontraktualne, s čemer so se dosegli veliki prihranki. Uspešno je napredoval tudi telegrafska in telefonika promet.

Državno ali privatno gospodarstvo.

Mednarodna trgovska zbornica se je, vzpodbujena na svoji zadnji seji, lotila hvaležne naloge s tem, da je napravila mednarodno anketo o vprašanju državnega gospodarstva v posameznih državah. Izrečen cilj te ankete je bil oceniti produktivnost javnega gospodarstva. Ta anketa, pri kateri so bile udeležene vse važne države, je pokazala, da je svetovna vojna s svojimi posledicami v prav posebni meri pripomogla do tega, da se je javna uprava in javno gospodarstvo v večini držav neverjetno razvilo.

Pred svetovno vojno je pred vsem v evropskih državah, pridobitna delavnost države obsegala samo takozvane monopole, kakor železnice, pošte, brzojav, telefon, водне, plinske in električne naprave. Samo v nekaterih državah je razpolagala država odnosno občine z rudniki ali specijalnimi obrati; tukaj mislimo na znamenito porcelansko industrijo v Nemčiji in Franciji. Ne glede na to je igrala javna oblast v nekaterih državah važno vlogo v režijskih podjetjih, ki so bila ustanovljena iz fiskalnih ozirov (tobačni monopol v Avstriji, Italiji itd., monopol na vžigalice v Franciji itd.). O kakem večjem vplivu državne oblasti pred vojno skoraj ni bilo govorova. Svetovna vojna pa ta položaj temeljito predvrga, da država je po svetovni vojni posegla globoko v privatno gospodarstvo. Nastopila je regulacija uvoza in izvoza. Osnovale so se subvencije najrazličnejših vrst in državna delavnost se je razširila na tako gospodarska podjetja, ki jih poprej ni niti dobro poznala. Pomislimo samo na trgovinsko paroplovbo, ki jo je v prav posebni meri vršila in jo še vrši vlada Združenih držav, kakor tudi Kanada in Avstralija (da ne govorimo o Sovjetski Rusiji). Leta 1921 je nastopil preokret. Privalnemu gospo-

TEČAJ ZA MIZARSKO LUŽENJE NA BLEDU.

Zbornica za Irgovino, obrl in industrijo v Ljubljani priredi v prvi polovici februarja 1930 na Bledu tečaj za mizarško luženje. Tečaj bo trajal tri dni. Počelo se bo luženje raznovrstnega mehkega in trdega lesa, pri čemer se bodo uporabljala najnovejša lužila po najmodernejših receptih. Udeleženci bodo dobili ludi navodila glede nabave lužil in pregled receptov za njih sestavo. V tečaju se sprejemajo predvsem mojstri, po razpoložljivosti prostora pa tudi pomočniki z daljšo prakso. Prijave s ločnim naslovom prijavljence je poslali najkasneje do 20. januarja 1930 neposredno Zbornici za Irgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. — Podrobna pojasnila dobre prijavljenci neposredno.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrletju 1930.

I. Vložitev davčnih prijav.

Davčne prijave po zakonu o neposrednih davkih je vložiti za pridobinino in rentnino za leto 1930 na obči javni poziv in v roku, ki je določen v njem.

II. Uslužbeni davek.

Delodajalcu so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremili davčni upravi najkasneje 15. dan po preteklu vseh mesecov.

Oni delodajalci, ki zaposlujejo presecno največ 20 uslužbencev, plačujejo uslužbeni davek v davčnih znamkah, katere morajo ob vsakem izplačilu nalepi na davčno knjižico na za to določenem mesecu.

Tekom meseca januarja 1930 morajo taki delodajalci predložiti davčne knjižice na vpogled davčni upravi. Se ne izrabljene davčne knjižice se delodajalcem ob tej priliki takoj vrnejo.

III. Davek na poslovni promet.

V istem roku kakor prijavo za pridobinino so dolžni davkoplačevalci, ki pavšalno plačujejo davek na poslovni promet, vložiti prijavo o prometu, doseženem v letu 1929.

Javni računodajci zavezana podjetja in obrali in podjetja, katerih promet je presegel v minulem lelu 360.000 Din, morajo vodiči knjigo opravljenega prometa.

Taka podjetja odpremljajo davek na poslovni promet v 30 dneh po preteklu vsakega četrletja. Davkoplačevalci, ki so bili že v letu 1928 dolžni odpremljati davek na poslovni promet po knjigi opravljenega prometa, ga plačajo za IV. četrletje 1929 do dne 30. januarja 1930.

IV. Davek na rente.

Davek na rente, ki se pobira ob izplačilu, se mora plačati po seznamu najkasneje v 15 dneh po preteklu vsega polletja, za II. polletje 1929 torek do 15. januarja 1930.

V. Davek pojavljajočih agentov in trgovinskih polnikov.

Ta davek se plača, preden se začne izvajati poklic v prvi polovici leta v celotnem znesku (1000 Din).

VI. Dospelost direktnih dakov.

Ostali neposredni davki razen zemljarine dospevajo v plačilo v širih enakih letnih obrokih dne 1. januarja, dne 1. aprila, dne 1. julija in dne 1. oktobra.

Davek, dospel v plačilo, se mora plačati najkasneje v 15 dneh prihodnjega meseca.

Dokler se ne izvrši nova odmera za leto 1930, se plačuje davek po predpisu iz leta 1929.

darstvu se je zopet dala njegova pravica in začelo se je odpravljati državno gospodarstvo. Tam, kjer je pa državna delavnost še ostala, se je po večini razvila posebna oblika njene organizacije, namreč: privatno-gospodarska organizacija z izločitvijo državne uprave kot take. V Nemčiji se je to izvedlo ne samo pri državnih železnicah, ampak tudi pri drugih državnih obratih, ki so združeni v Vereinigte Industrie-Unternehmungen A. G. (Viag). Na sličen način se je izvedla organizacija francoskih državnih podjetij za pridobivanje kaliija. Tudi po vojni ustanovljena francoska državna podjetja za dušik imajo popolnoma privatno-gospodarsko organizacijo. Pruski fiskalni obrati so tudi dobili privatno upravo. Popolnoma slična tendenca se je uveljavila pri švicarskih zveznih železnicah. Leta 1926 so bile belgijske državne železnice preosnovane po privatno-gospodarskih načelih v narodno delniško družbo. Tudi francoski tobačni in smodniški monopol sta bila reorganizirana po privatno-gospodarskih metodah. Ista tendenca od fiskalizma k trgovskemu poslovanju se je uveljavila pri komunalnih obratih v raznih državah. Pri tem vidimo, da se je javna oblast v mnogih evropskih državah tako glede udeležitve pri elektrifikaciji počačala, kakor tudi, da so se subvencije povečale. To se opaža tako v Nemčiji, Švedski, kakor v tudi v Švici — kjer na primer proizvajajo javna podjetja 61% električne energije — dalje v Avstriji, Italiji itd. Deloma je ta povečana delavnost javne oblasti pri preskrbi z elektriko v ožji zvezi z napredovanjem elektrifikacijo železnic. Docela drugačen je razvoj v Združenih državah, kjer zavzema privatno gospodarstvo zdake odličnejše mesto. Država kot takra proizvaja tam samo 4-9% električne energije, 95-1% pa jo proizvajajo privatna podjetja. Kar se tiče plina, je razmerje 1-7% proti 98-3%, glede cestnih železnic pa 12% proti 98-8%. Pri tem se pa moramo tudi zavestati, da je uporaba teh ustanov v Združenih državah veliko bolj napredovala kot v Evropi, torej za obči blagor tudi važnejše. In vendar imamo tam skoro izključno privatno gospodarstvo! Preskrba z vodo je pa v Ameriki pretežna domena komunalne podjetnosti, na katero pridejo štiri petine vseh ustanov.

Medtem, ko je skoro cela Evropa — izvzemši Anglijo in Francijo — glavne železnice podržavila, so železnice v Ameriki skoro docela privatna last. Kakor že omenjeno je ameriška zvezna vlada leta 1916 organizirala državno trgovsko mornarico, ki je imela v času od 1. 1920 do 1928 ogromno izgubo, približno 3 milijarde dolarjev, med tem, ko so imele privatne paroplovne družbe v istem času povečini dobre uspehe.

Prav posebno zanimive so v poročilu mednarodne trgovske zbornice primerjave med državnimi, komunalnimi in privatnimi obrati. Vsi ti primeri nam dokazujo samo eno, namreč: Preco privavnega podjetnosti, površano produktivnost z manjšimi režijskimi stroški v privatnih podjetjih. Za to trditev se v več slučajih navaja dokaz s številkami. Pomanjkanje gibnosti, birokratično poslovanje in politični vplivi so glavni nedostatki javnega gospodarstva, ki jih opažamo skoro v vseh državah. Mešana gospodarska oblika, to je združitev javnega in privatnega kapitala, je na podlagi dosedanjih inkušenj, kakor pravi poročilo, dobra.

Kar se tiče javna podjetja, ki jih vodi država iz davčnih, fiskalnih ozirov, uči izkušnja na podlagi anket, da so dohodki teh podjetij po večini manjši kot izguba na davkih, ki je nastala z izločitvijo privavnega podjetnosti. Iz poročila razvidimo, da vedno bolj prevladuje tendenca, da si država pridrži samo monopolna podjetja, ki služijo neposredno javnemu interesu, v vseh ostalih podjetjih pa je treba uvesti in podpirati privatno gospodarstvo.

Inspekcija dela in inspekcija parnih kotlov spadata v administrativnem oziru pod bana.

V § 76 zakona o banski upravi je določeno, da vršijo inspektorji dela in inspektorji parnih kotlov kot strokovni referenti bana na teritoriju banovin svoje posle po obstoječih predpisih in odredbah v skladu z zakonom o notranji upravi. Na podlagi tega in v soglasju z g. ministrom notranjih poslov je g. minister za socialno politiko in narodno zdravje v zmislu člena 2 zakona o notranji upravi odredil:

1. Da so inspektorji dela in inspektorji parnih kotlov strokovni referenti bana za izvrševanje vseh poslov, koji spadajo v njih delokrog po zakonu o zaščiti delavcev, zakonu o inspekciji dela in v zmislu drugih zakonov.

2. Da inspektorji dela in inspektorji parnih kotlov ne tvorijo posebno oblast, ampak jih je smatrati kot se stavnji del banske uprave.

3. Inspektorji dela in inspektorji parnih kotlov kot strokovni referenti bana so podvrženi v administrativnem oziru banu, odnosno upravniku mesta Beograda, a v strokovnem ozi-

ru ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, od katerega bodo dobivali za svoje poslovanje potrebna navodila petom bana, odnosno upravnika mesta Beograda.

4. Vse razsodbe, odloki in naredbe po zakonu o zaščiti delavcev in zakonu o inspekciji dela, kakor tudi po ostalih zakonih, izreka v prvi vrsti ban, odnosno upravnik mesta Beograda; proti odlokom bana se morejo straške pritožiti pri ministru za socialno politiko in narodno zdravje v roku, ki je za to določen.

5. glede pisarniških prostorov, vodenja vložnega zapisnika in registra, kakor tudi drugih potrebnih knjig za potrebe inspekcije dela in parnih kotlov izdaje potrebne mere pristojni ban, odnosno upravnik mesta Beograda.

DRUŽBA „ILIRIJA“

Premog

Drva Koks

Oglie

Dunajska cesta 46

Telefon 2820

Dospelost nekaterih perijodičnih taks.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrti in industrijo v Ljubljani.)

1. **Takse na reklame.** Dne 15. januarja 1930 poteka rok za plačilo takse na reklamo v obliki napisnih in naščanknih stalnih objav, ki se obešajo na raznih krajinah, ali so izdelane na zidovih, ogradih, tramvajih itd., kakor tudi v obliki svetlobnih objav.

2. **Taksa na kupone ali dividende in na fantijeme.** Od kuponov ali dividende in od fantijem se plačuje po priponki 5, k tar. post. 10. taksa 1%. — Takso je plačati v 15 dneh po odobritvi bilance.

3. **Dopolnilno prenosno takso** po tar. post. 12. prip. 12. faksne tarife je za leto 1930, kolikor ne presega zneska 500 Din, plačati v celotnem iznosu do dne 31. januarja 1930, ako pa faksna presega znesek 500 Din, je plačati v istem roku prvi četrletni obrok za leto 1930.

4. **Taksa za potroške v hotelih, restavracijah, gospodinjstvih, kavarnah, penzionih v krajih s preko 2000 prebivalci ter v vseh kopališčih in letoviščih se pobira povprečno naprej, in sicer po želji faksnega zavezanca: polmesečno, mesečno ali trimesečno. Pri tem šteje mesec vedno s 30 dnevi. Višino povprečne takse določa pristojno finančno oblast na podlagi zbranih podatkov o povprečnem prometu gospodov za vsak tak lokal.**

5. **Taksa za olvorenje ali tekoče račune pri delniških družbah.** Do dne 15. januarja 1930 predlože delniške družbe davčni upravi sezname olvorenj ali tekočih računov v minulem polletju in prilepijo takso po 20 Din za vsak račun na seznamek.

6. **Takso za pravico, da se točijo pišače** (ločilno takso po tar. post. 62.) je plačati za prvo polletje 1930 do dne 31. januarja 1930.

7. **Letno takso za biljarde** za 1. 1930 v znesku 200 Din je plačati do dne 15. januarja 1930.

8. **Takso na vporabna vozila** (avtomobile, fijakerske in polfijakerske vozove) je plačati za leto 1930 v Ljubljani in v Mariboru do konca meseca februarja 1930, v ostalih krajih pa do konca meseca januarja 1930.

9. **Letna taksa po tarifni postavki 214.** za odobritev privatnega skladnišča po carinskih predpisih. V znesku 500 Din zapade za leto 1930 v plačilo do dne 15. januarja 1930.

Pomudbe poupravljanja

ZASTOPSTVO ZA PRODAJO HRASTOVIH PRAGOV V GRCIJII.

Zastopstvo za prodajo hrastovih pragoov v Grčiji bi prevzela tirdka v Alemanah. Naslov je: Ulysse M. Seprondi, Athenes, Newfaleron Vanopoulo 18.

GRCIJA JE POVISALA CARINO ZA UVOD SEMENSKEGA OLJA.

Grški minister financ je brzajno obvestil vse carinarnice, da je »zakon o povisjanju maksimalne in minimalne carinske tarife na olja od semen« stopil v veljavo 20. p. m. Tarifa je povisana za 10 metalnih drahem na 100 kg (10 metalnih drahem s 75% superlakso iznaša 262, 50 papirnatih drahem). Pod povisjano tarifno postavko spadajo vsa olivina in semenjska olja.

Kvalitetna znamka

Ž naših organizacij

ZA «MERKURJEV PLES»,

ki se bo vršil v soboto dne 11. januarja 1930 ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela «Union», vladavščina zanimanje in obeta biti v resnici ena najslajnejših plesnih prireditve letosnjega plesne sezije. Ker je vstop dovoljen le proti vabilu in so se ista že razposlala, se naprošajo vsi oni, kateri bi bili pri obilnem razpečavanju vabil le potoma prezrti, kakor tudi oni prijatelji društva, ki bi se žeeli plesa udeležiti, pa nimajo vabil, da to nemudoma prijavijo društveni pisarni Trgovskega društva «Merkur» v Ljubljani, Građišče 17/I., telefon štev. 26-52.

* * *

TRGOVCI!

Prijave za pridobinino 1930 in prometni davek je vlagati pri davčni upravi v času od 5. januarja do 5. februarja 1930. Oni, ki do gornjega roka prijave ne morejo vložiti, naj zaprosijo pri davčni upravi za podaljšanje roka vložitve prijave za pridobinino za 1930.

Gremij trgovcev, Ljubljana.

Svetovno gospodarstvo leta 1929.

Znani narodni ekonom dr. O. Deutsch z Dunaja piše:

Konjunkturni padci in prodajne krize v številnih evropskih deželah so nam zatemnile pogled za dejstvo, da je svetovno gospodarstvo v letu 1929 ogromno napredovalo. Trije dogodki so bili v ospredju dogajanja:

1. Nova ureditev nemških reparacijskih obveznosti po Youngovem načrtu in v zvezi s tem ustavovitev Mednarodne plačilne banke.

2. Bankrot borzne špekulacije v Newyorku in v zvezi s tem mednarodna pocenitev denarja.

3. Prvi resnični poskusi racionalizacije svetovnega gospodarstva, v prvi vrsti z akcijami Zveze narodov (odprava prometnih prepovedi, carinski mir, razdelitev produkcije itd.).

Zraven je bilo samoobsebni umetno desni protiudarci. Najobčutnejši je bil pač padec žitnih cen v sredu leta, ki je spravil evropsko kmetijstvo v težko krizo in ki je nakupno moč kmečkega prebivalstva kar najobčutnejše poslabšal. Na mednarodnih efektnih borzah je prišlo skoraj povsod do osnih tečajnih padcev, in moremo govoriti o uničenju špekulacije v preteklem letu. Veliki borzni krah v Newyorku, Hafrjev škandal v Londonu, kriza v Bruslju v zvezi z začasnimi težkočrami pri Banque de Bruxelles, stagnacija na dunajski in budimpeški borzi, dolgotrajno nerazpoloženje v Berlinu v zvezi s številnimi krajih nemških provincialnih bank, borzna panika v Madridu in razni drugi momenti niso bili slednjič nič drugega kot porazi špekulacije, konec morda še ne prav zdravega finančnega razvoja, ki se pa menda polagoma obrača v normalno stanje.

Sumarično lahko rečemo, da je tvorba kapitala na svelu tudi v preteklem letu le prav počasi napredovala ter da je bila z velikimi špekulacijskimi zgubami zmeraj spel prekinjena, da so pa v nekaterih deželah, tako posebno v Franciji, Nemčiji, Poljski in Švici, npravljeni krepki začetki v smeri, da postane finančna odvisnost Evrope od Zedinjenih držav polagoma manjša. Deloma je celo Evropa ameriško borzno špekulacijo financirala in je postala v preteklem letu prej dajalec kol jemalec. Brezposelnost je tekmo vsega leta trajala z običajnim sezniškim kolebanjem naprej, in vsi poskusi Anglije, Nemčije in Avstrije za zboljšanje so ostali počasna želja. Rusija se je v letu 1929 še močneje zaprla proti ostalem svetlu kol v prejšnjih letih, razorozljivena misel ni bistveno napredovala. Nasprotno so se mednarodne trgovske razmere bistveno zboljšale, Evropa je v mednarodni trgovini zopel dosli močnejše udeležena kol v prvih povojnih letih in se proti drugim kontinentom zmeraj bolj uveljavlja. Mednarodna tvorba kartelov je nadalje močno napredovala, a zaenkrat se klub ožji spojili v mnogih panogah produkcija še zmeraj ni prilagodila konsumu. Skoraj povsod je lani produkcija narasla in je imela za posledico veliko pomnožitev zalog. V zvezi s tem je v številnih predmetih nastopal padec cen, ki menda še ni dosegel najnižje točke, če gledamo na velike zaloge.

Ljubljanska borza

Tečaj 3. januarja 1930.	Povpravljavanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold...	—	22.77
Berlin 1 M...	—	13.48
Bruselj 1 belga...	—	7.897
Budimpešta 1 pengő...	—	9.886
Curih 100 fr...	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling...	7.9302	7.9602
London 1 funt...	275.11	275.91
Newyork 1 dolar...	—	56.39
Pariz 100 fr...	—	222.25
Praga 100 kron...	166.56	167.36
Trst 100 lir...	—	295.40

Nemška Kreditna banka v Sofiji, ustanovljena leta 1905 od Diskontne družbe, Bleichroederja in bolgarskih bank, pravzame posle Nemške Bankdiskontne podružnice v Sofiji in zvišuje začo svojo glavnico od 5 na 15 milijonov levov.

Vi zaslužite,

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

Zlato, Evropa in Amerika.

Zlato je ona žlahtna kovina, ki predstavlja najtrdnejšo podlogo za denar in je takorekoč izraz bogastva te ali one države. Ni se torej čuditi, če se vodi v vsaki državi natančna statistika o vsakovrstnih zalogah zlata, o njihovem zmanjšanju in povečanju. Najzanimivejši so pa podatki o zalogah zlata pred in po svetovni vojni. Pred svetovno vojno so imele Združene države Severne Amerike za 396 milijonov funtov šterlingov zlata, Francija za 294 milijonov, Anglija za 224, Nemčija za 209 in Italija za 70 milijonov funtov šterlingov. Leta 1928 so pa imele Združene države za 869 milijonov funtov šterlingov zlata, Francija 263, Anglija 183, Nemčija 139 in Italija za 55 milijonov funtov šterlingov.

Nikomur ni več treba povdarjati, da so se ameriške zaloge zlata povečale izključno zaradi svetovne vojne. Od leta 1915 pa do leta 1917 je šlo iz Evrope za nič manj kot eno milijardo dolarjev zlata. Evropske države so pač naročale v Ameriki orožje, municijo, obleko, žito, sploh vse. Plačati je bilo treba vse v zlatu; v Združenih državah je nastalo blagostanje, povsod je bilo dovolj dela in jela. Tipična spremljevalka blagostanja je pa špekulacija. Je pač to napaka, da kadar, se ljudem dobro godi, začno špekulirati. Če gre ljudem dobro, mislimo, da jim bo šlo in da jim mora iti vedno boljše. In tako se je začelo v Ameriki. Vsakdo je špekuliral, hotel postati milijonar, če ne milijarder. Pohlep po denarju in bogastvu se je v zadnjih letih v Ameriki naravnost neverjetno razpasel. Pohlep in ž njim v zvezi špekulacija sta vodila nesolidna podjetja, neresne delniške družbe. In moral je priti iztrezenje. In prišlo je. Velikanski borzni polom, ki je še celemu svetu v spominu, je končal z izgubo nad 50 milijard dolarjev. Kaj sledi iz tega? Nikako znamenje akutne krize, ampak le iztreznitev. Amerikanec bodo od sedaj naprej pač upali, da jim bo šlo še vedno dobro, a da bi jim šlo predobro, da bi njihovo blagostanje vedno skokoma naraščalo, tega ne bodo več mislili, niti ne kaj takega upali. To je po mnenju treznih Amerikanec samih lekcija, ki so jo dobili pri zadnji borzni krizi.

Statistika poslovanja Zbornice za TOI.

(Iz predsedstvenega poročila Zbornice za TOI.)

Zbornična korespondenca je v toku letošnjega leta zopet močno narastla. Vložni zapisnik beleži letos do 15. decembra 18.832 prejetih dopisov, torej nad 2 in pol tisoč več, kot v celem lanskem letu. Pomisliti je treba, da so med prejeto pošto osnutki zakonov in pravilnikov najdaleko značajnejše važnosti, ki so zahtevali cele tedne intenzivnega proučevanja in obravnavanja. Zbornica je razposlala 16.584 dopisov ter objavila v časopisih 2673 dobavnih razpisov.

Stalno narašča tudi obseg informativnega poslovanja zbornice. Uspehi zbornične aktivnosti na tem polju prihajajo vedno vidnejše izraza. Iz registra izdanih izpričeval o izvoru blaga vidimo, da se izvaja iz naših krajev blago v 32 držav, med katerimi je tudi že znatno število prekooceanskih dežel. V celoti je izdala zbornica v toku zadnjih devetih mesecev 1942 izvornih izpričeval. Tudi se opaža stremljenje v vseh panogah podjetništva, da se obstoječi obrati v svojih napravah vedno bolj modernizirajo, izpopolnijo in racionalizirajo, da bi mogli bolje konkurrirati. Zbornica je izdala za carinoprosti uvoz strojev in strojnih naprav 769 potrdil.

Odkar so nastopile urejenejše razmere pri javnih dobavah, se opaža tudi večje zanimanje za udeležbo naših interesentov na javnih licitacijah. Za tako udeležbo je izdala zbornica v zadnjih treh četrletjih 1222 potrdil o dobavni sposobnosti. Poleg tega je izstavila zbornica še 486 raznih drugih potrdil in 683 legitimacij za trgovske potnike. Zborničnemu prizadevanju se je posrečilo, da se je udeležilo znatno število eksportnih tvrdk iz naše banovine mednarodne razstave v Barceloni. Udeležba na tej razstavi je za našo propagando v deželah latinske unije velikega pomena. Večina naših udeležencev je prejela pri oceni razstavljenih vzorcev v mednarodni komisiji visoka priznanja in odlikovanja.

Nadalje moram omeniti, da je predila zbornica v tem razdobju 10 anketa interesentov in se udeležila 9 kon-

ferenc v Beogradu in mnogobrojnih konferenc in posvetovanj na zborničnem področju. Zbornica je priredila ankete glede načrta zakona o rudarskih pokojninah, o načrtu zakona in pravilnika o vinu, glede zgradbe celnih skladnišč, glede razširjenja obmejne cone na mesto Maribor, za ugotovitev uzane za trgovino s papirjem, glede pravilnika za avtobusni promet, glede načrta zakona o kopališčih, glede predlogov za revizijo socialne zakonodaje, glede gradbenega zakona in načrta zakona o razlastitvi. O zadnjih bo podano na današnji seji še posebno poročilo.

Poleg naštetih ustmenih anket so se vrstile mnogobrojne pismene anekte, da se iz čim širših krogov interentov zberejo podatki in predlogi k posameznim aktuelnim vprašanjem.

Iz navedenih številčnih podatkov, kakor tudi iz kratkega sumarnega načrta pomembnejših zborničnih akej, lahko vsakdo vidi in presodi aktivnost naše zbornice. Morda je nekoliko suhoporno načrtev teh podatkov in čas mi žal ne dopušča, da bi mogel podrobnejše oceniti in Vam prikazati vse mnogobrojno izvršeno delo in uspehe, ki smo jih z našimi prizadevanji dosegli. Naša zbornica pojmuje svojo gospodarsko vlogo in zvanje v najširšem obsegu in se udejstvuje na vseh poljih gospodarske aktivnosti, sledi budno vsem gospodarskim pojmovom in skuša zadostiti velikim zahtevam, ki jih stavi sedanji čas nanjo. Zato sem prepričan, da smem v tem stremljenju računati tudi v bodoče na Vaše sodelovanje in podporo.

Razstave in sejmi

Prva letna mednarodna razstava amerikanske importne trgovine se vrši v Newyorku avgusta meseca 1930. Razstava bo organizirana po vzoru velikih evropskih sejmov. Podrobnejše podatke daje »International Exposition of American Import Trade, 250 Park Avenue New York City.«

MEDNARODNI SEMENJ V BUDIMPEŠTI.

V Budimpešti se vrši mednarodni velesejem od 3. do 12. maja 1930. Naše poslanstvo v Budimpešti se zanima za to, ali se more pričakovati značajna udeležba razstavljalcev tudi iz naše države. Začetek vabi Zbornica za TOI interesente, ki bi se eventualno hoteli udeležili sejma kot razstavljalci, da ji to prijavijo najkasneje do 10. f. m. Stroške za prevoz blaga, za razstavne prostore in vse druge izdatke morajo nositi razstavljalci sami.

Po svetu

Insolvence v Avstriji v preteklem letu so obsegale 436 poravnalnih postopanj in 130 konkurzov; odnosni številki za leto 1928 sta 445 in 124.

Mednarodni kartel cinka je s 1. januarjem polekel in ga niso obnovili. Kartel ni imel onih zaključkov, ki so jih od njega pričakovali.

Brezposelnost v Nemčiji v zadnjem času rapidno raste in je dosegla skupaj z nepodpiranimi brezposelnimi že število 1.800.000. Samo v Berlinu je nad 270.000 brezposelnih.

Berlinska Narodna banka je znižala obrestno mero na 3 1/2 %. Dosedanja 4 1/2 % obrestna mera je bila v veljavi od 14. novembra; doledaj je znašala 5 odstotkov.

Med nemškimi velebankami so se pričela neobvezna pogajanja, ki imajo za končni cilj fuzijo Darmstadtiske in Dresdenske banke.

Glede tvorbe mednarodnega kartela vagonov se bodo pričela v tekocem mesecu nova pogajanja. Dosedanji sestanki sicer niso še prinesli pozitivnih uspehov, a pokazala se je vsesranska dobra volja.

V koncernu Meščanske pivovarne v Plizu združene pivovarne so zvarile laži 1.194.516 hektolitrov piva, za 270.976 hektolitrov ali za skoraj 30 odstotkov več kot v letu 1928. Tudi izvoz piva se je dvignil, za 12.700 na 236.600 hl.

Obrok bankovcev v Avstriji znaša po zadnjem izkazu nad 1000 milijonov šterlingov, kritje je naraslo skoraj na 65 odstotkov.

Nemški državni dohodki od aprila do konca novembra so dali 6247 milijonov mark, to je več kot osem dvanajstih za vse gospodarsko leto proračunjenih skupnih dohodkov v znesku 9325 milijonov mark.

Pridelek pšenice v U. S. A., Kanadi in Argentini je manjši kot je bil cenjen, kvaliteta je pa dobra. Ker je bil pa drugod pridelek tudi kvantitativen na višku, se ni bilo pičlosti na svetovnem trgu.

Egipt zviša s 17. februarjem sladkorino carino in se tamšnji trgovci zalažajo sedaj od vsepovsod s sladkorjem; posebno veliko so ga nakupili v Češkoslovaški.

Carina na pšenico v Nemčiji se more dvigniti do 9-10 mark za meterski stot ali pa se more znižati na 3-5 mark, kakor je pač razvoj cen. Kot povprečna cena za 1 tono pšenice velja 260 mark.

»Saobračajni Vjesnik« se imenuje posebno glasilo našega prometnega ministra, v katerem bo od tekočega meseca naprej priobčalo svoje odredbe in določbe glede tarif in prometa.

»Jugoslovanska Standard Oil Co podružnica Zagreb« je spremenila svoje ime in se imenuje odslej »Jugoslovanska Standard Oil Co d. d. Zagreb«; delniška glavnica ji je 145 milijonov Din.

Obrok bankovcev v Jugoslaviji se giblje okoli 5500 milijonov Din, obrok bankovcev v Češkoslovaški pa okoli 7600 milijonov Kč.

Subotica dolguje nad 100 milijonov dinarjev davkov, kakor pravijo pravkar zaključene davčne knjige. In sicer so to samo državni davki in njih doklade.

Državna zveza ribje trgovine v Nemčiji zahleva ustanovitev državne ribarske zbornice.

Nelodividenda Francoske banke za drugo polovico preteklega leta znaša 285 frankov, celoletna pa 525 frankov. V letu 1928 je znašala celoletna dividenda samo 350 frankov.

Cena srebra v Londonu je padla 28. decembra tako globoko kot ni bila do slej še nikoli, na 215 centov. Prodajalec je bila zoper Kitajska. Najvišja je bila cena srebra v februarju 1920, in sicer 89.5 centov za uncu; 1 uncu je 28.35 gramov.

Dividenda A. E. G. bo najbrž ista kot lani in sicer zoper 8%.

IZKAZ O GIBANJU TRGOVSKIH STROK V LJUBLJANI ZA ČAS OD 18. NOVEMBRA DO 27. DECEMBRA 1929. LETA.

Prijave:

- Trgovina z mešanim blagom: 1. »Beka«, d. z o. z., Gospodarska c.; 2. Maks Leben, d. z o. z., Poljanska c.; 3. Urek Fran, Holimirova ul. 1.

- Agentura in komisija: 1. Gombač & Cerkovnik, d. z o. z., Miklošičeva 36; 2. L. Maurer & Comp., Dunajska c. 75.

- Trgovina z modnim in galanterijskim: 1. Dominik Marušič, Sv. Petra cesta 40; 2. Marija Dimic, Marijin trg; 3. Leopoldina Župančič, Poljanska cesta 5; 4. Tadija Babič, Kolodvorska ulica 25; 5. Marlin Jančigaj, Tavčarjeva ul.

- Trgovina z delikatesami: 1. Sotelski Josipina, Dunajska c. 99; 2. Olga Potočnik, Kette-Murnova cesta.

- Trgovina z mlekom in mlečnimi izdelki: 1. Franja Taufer, Rimski cesta 5; 2. Regina Tomažič, Razlagova ulica; 3. Terezija Koštenaj, Vodnikov trg.

- Trgovina z lesom: 1. Jože Prelesnik, Jančeva ul.

- Trgovina s športnimi potrebščinami: 1. »Alpina«, d. z o. z., Gospodarska c.

- Trgovina s kurivom: 1. Franja Kacic, Celovška cesta 67.

- Branjarija: 1. Jožef Stekl, Vodnikov trg; 2. Anton Andrinek, Sv. Jakoba trg.

Razno:

- Prodaja čipk: 1. Ivana Hafner, Vodnikov trg.

11. Prodaja nikotinskega preparata: ivrdka »Nikotless«, Tavčarjeva ul.

Odjave:

- Trgovina z vinom: 1. Pazič Milan, Poljanska c.

- Trgovina z mešanim blagom: 1. Marija Marenko, Dolenjska c.; 2. Fran Leben, Poljanska c.

- Trgovina z usnjem: 1. Jerica Grabner, Florianska ul.

- Trgovina z živili: 1. Uršula Breclnik, Vidovdanska c.

Spremembe:

- Tvrdka Karol Bolaffio odjavila trgovino z vinom in žganjem v trgovsko zaprilih posodah in si pridobila obrtni list za trgovino z vinom in žganjem;
- tvrdka Ivan Kos, d. z o. z., pridobila obrtno pravico trgovati z manufakturnim in konfekcijskim blagom;
- tvrdka Menard Luka spremila sodno protokolacijo v besedilu »Budha« lako, da se firma sedaj glasi glasi Menard Luka, import čaja;
- Zveza za tujski promet je pridobila koncesijo za izvrševanje knjigarne, Dunajska c. 1.

V gornjem razdobju je priglasilo na novo 22 obrtok, dočim je bilo odjavljene le 5.

Gornji izkaz smo prejeli od Gremija trgovcev v Ljubljani. Želeli bi bilo, da lepemu primeru ljubljanskega gremija sledijo tudi drugi. Sploh bi bilo želeli, da bi se gremijalna tajništva oglašala v »Trgovskem listu« pogosteje. To bi bilo v interesu članska in tudi trgovstva v slovenskem!

Razno

LONDONSKO GOSPODARSKO PISMO.

Po dolgih pogajanjih s premogovnimi industriji in z delavstvom je delavska vlada predložila parlamentu predlogo za zboljšanje v rudarstvu vladajočih razmer. Glavni namen predloga je bilo skrčenje **delovnega časa** v premogovnikih od 8 na 7½ ur na dan ter vzpostavitev take prospiritev v industriji, da je omogočeno obdržanje sedanjih mezd ter s tem zavarovanje industrijskega miru. Svojčas od Samuelove komisije priporočena najvažnejša sredstva za doseg tega cilja (**racionalizacija** itd.) so bila glede na komplikiranost vprašanj odložena na letošnje leto. Delavska vlada je vsled svojih volivnih obljub primorana, da izvede zboljšanje delovnih pogojev pred ozdravljenjem industrije, pa se je pri tem zatekla tudi k takoj izvedljivim odredbam, ki bodo brez odloga zagotovile zboljšanje v položaju rudarstva, pač na stroške konsumentov.

Treba je uvesti v vsej industriji izredno strog kontrolo glede produkcije in glede cen in je treba zato ustanoviti **nacionalno kontrolno organizacijo**, ki se ji morajo podrediti vsa podjetja. Nacionalni premogovni kartel naj temelji na okrajnih kartelih, kakršne ima že približno polovica industrije. Centralna instanca določi za vse revire, v katerih se morajo ustanoviti primerne organizacije najkasneje do 31. marca, od časa do časa maksimalne produksijske množine, ki se ravna po tržnih razmerah. Revirne zveze zopet pa določijo za vsako premogovno podjetje produksijske kvote ter predpišejo za razne premogovne vrste minimalne cene. Daje morejo pobirati, če je to potrebno, od producentov dajatve v svrhu podpiranja poljubnih kupičkih panog (izvoz premoga itd.) Na drugi strani so pa predvideni tudi različni varnostni ventili, ki naj uspešno prepre-

čijo zlorabo monopoliziranja (razsodišča, preiskovalne komisije, obstoječe na polovico iz zastopnikov konsumentov, itd.). Kjer je potrebna odpomoč v javnem interesu, naj odredi vlada vse potrebno. Stvar konsumentnih komisij, vlade in parlementa je, da se strogo paži, da **dvigi cen nikakor ne preskočijo** neobhodno potrebe mere ter da ne škodujejo racionalizaciji industrije in delavstvu.

Logična posledica skrajšanega delovnega časa bi bila vsaj sorazmerna redukcija delavskih mezd. In delavska vlada se je tudi kljub naporom delavskih zvez trdno upirala, da bi dala kakšno jamstvo proti znižanju mezd. Smatrala je pa za potrebno, da predlaga ustanovitev posebnega **poravnalnega urada** za delavskih spore v premogovni industriji. Obligatorične obveznosti razsodbe tega poravnalnega urada sicer nima in pride še zmeraj lahko do štrajka in izprtij, a brez dvoma je, da si nobena stranka ne bo upala lahkomiseln zavreči neutralne razsodbe. Obstoji seveda velika nevarnost, da bo moral poravnalni urad v zaupanju na pravice, ki jih ima premogovni kartel glede zvi-

šanja cen, dovoliti delavstvu prevelike dopustitve, a nevtralna sestava poravnalnega urada to nevarnost močno zmanjša.

Vsi upajo, da bo s temi in podobnimi odredbami vendarle prišlo do zboljšanja v gospodarskem življenju Anglije.

WESTINGHOUSE IN RADIO.

Pogodba med Westinghouse Electric in Radio Corporation, glasom katere je fungirala prva kot fabrikacijska družba druge, je polekla z 31. decembrom in je niso obnovili. Radio Corp. je prenesla vse svoje fabrikacijske interese družbi Radio Victor Corp. Kljub temu pa Westinghouse ne bo predala 50.000 prednostnih in 200.000 osnovnih delnic Radio Corp., v kajih posesti se nahaja. Prodaja Westinghouse je bila v letu 1929 rekordna in je znašala okoli 220 milijonov dolarjev. Ker letos ta družba ne bo imela naročil od strani Radio Corp., bo njen začetni obrat manjši; a družba upa, da bo to zoper nadomestila in sicer s tem, da bo pričela izdelovati električne hladilne omare.

JAPONSKA INDUSTRIJA IZRIVA V INDIJU ANGLEŠKOJ INDUSTRIJO.

Oficijski podatki o trgovini z bombaževim blagom v letu za mesec oktober nam pravijo, da je znašal uvoz nebeljenega angleškega bombaževega blaga v lanskem oktobru skoraj 43 milijonov yardov, v letošnjem oktobru pa 34½ mil. yardov. V isti dobi je narasel uvoz iz Japonske od 24·4 na 32·2 mil. yardov, je torej že približno isti kot angleški.

* * *

Dobave · Prodaja

Dobave. Prometno-komercialni oddelok Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 7. januarja t. l. ponudbe glede dobave 400 komadov zavornih cokelj. — Strojni oddelok Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave 20 kg stenja za osne in spojne ležaje ter glede dobave elektromaterijala. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do januarja t. l. ponudbe glede dobave orodja. — Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 14. januarja ponudbe glede dobave cevi. — Direkcija drž. železnic v Subotici sprejema do 18. januarja t. l. ponudbe glede dobave platine. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. januarja t. l. pri prometno-komercialnem oddelku Direkcije drž. železnic v Sarajevu glede dobave telegrafskih drogov. — Dne 16. januarja t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnic v Sarajevu glede dobave orodja in pločevine; dne 17. januarja t. l. glede dobave mašinskih vrvic in telegrafsko-telefonskega materijala; dne 18. januarja t. l. pa glede dobave livaškega koksa. — (Predmetni oglasi z načinčenjimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 20. januarja t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande III. armijske oblasti v Skoplju ustrena licitacija glede dobave 20.000 m³ drv. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

VINOSET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.
Ljubljana
nudi
najfinješi in najokusnejši namizni kis

iz prisnega vina
Zahvaljuje ponadbo!
Tehnično in higienično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.
Telefon štev. 2389.

Brzavci: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon štev. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe - Veleprážarna kave - Mlini za dišave
Točna postrežba

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloge špirita, raznega žganja in konjaka - Mineralne vode -- Ceniki na razpolago

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D. LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

STRACE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

IZDELUJE SOLIDNO
KLIŠEJE
VSEH-VRST-PO-FOTOGRAFIJAH-
ALI-RISAH-V-EN-HAL-YEC-BARVAH-
= KONKURENČNE CENE =
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOV A Ulica 51

• VELETRGOVINA • kolonijalne in špecijske robe **IVAN JELAČIN** LJUBLJANA

Zaloge zvezle pravne kave, mletih čilov in rudinske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahvaljuje ceniki!

• Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercilne tiskovine dobavlja hitro po zmernih cenah
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!